

STUDENTEN WEEKBLAD

20e JAARGANG.
No. 26.

REDACTEUREN: W. H. MUNNICH, S. NOYON, W. J. G. PAARDEKOOPER,
MEJ. C. M. JELGERSMA, W. M. DE VRIES, H. L. DINGER.
FAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

ZATERDAG
11 MEI 1918.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE
VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS / 4.— P. JAAR,
WAAROVER VÓÓR DE KERSTVACANTIE WORDT BESCHIKT.
DE JAARGANG LOOPT VAN 1. OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER.
DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 15 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Bericht.

Uit de Redactie getreden:
B. D. H. TELLEGEN J. AZN.

Inhoud.

Bericht.

Delftsch Studenten-Corps.

Geen Lustrumviering.

Gedachten en Gedichten.

Etudes d'Amour, door Louis Petitor.

Beschouwingen.

De beteekenis van de theorieën van Karl Marx voor den
tegenwoordigen tijd, door J. B. Dumont.

Ingezonden.

Geachte heer C., door A. M. K.

Geachte Redactie, door A. M. K.

Vereenigingsleven.

Karl Marx Lezingsverslag, door C. V.

Studiebelangen.

Centrale Commissie.

Technische Hoogeschool.

Aanvang Colleges en Oefeningen.
Practische oefeningen in Landmeten, enz.
Afdeling der Weg- en Waterbouwkunde.
Mededeelingen.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Geen Lustrumviering.

Op de Corpsvergadering van 24 April 1918 is besloten, op voorstel van den Senaat, dispensatie te verlenen van Art. I Hoofdstuk XVII der Corpswet, 't welk als volgt luidt: „Ter gelegenheid der Réunie, zullen er door het Delftsch Studenten-Corps feesten worden gegeven.”

Wij willen bovenstaand bericht niet zonder meer plaatsen, maar er een kleine beschouwing aan vastknoopen.

Men zal zich herinneren, hoe in 't voorjaar van 1917 besloten werd de Lustrumviering op meer bescheiden voet te doen plaats vinden, als daàrvóór gebruikelijk was, door de maskerade en de daaraan verbonden feestelijkheden te laten vervallen en daarvoor in de plaats te stellen een viering, die meer van de innerlijke kracht van het Corps zou eischen, n.l. een viering met tooneel-, muziek- en sport-uitvoeringen, met een Lagadag, bals en diners.

De tijdsomstandigheden hebben er echter toe geleid, dat ook in deze plannen veranderingen zouden moeten worden aangebracht, ja hebben naar de meening van velen zelfs geheel verhinderd, dat eenige officieele viering zal plaats vinden.

De overwegingen, die hiertoe leidden, kunnen in 't kort worden samengevat. Zij komen hierop neer, dat in den tegenwoordigen tijd alle overbodige uitgaven, alle kapitaalsverspilling, vermeden moet worden en als onverantwoordelijk en niet gepast worden beschouwd. Het is geen tijd om 't geld, dat overal in de maatschappij nu zoo noodig is, weg te gooien aan feesten, hoe belangrijk die ook voor ons studenten mogen schijnen.

In direct verband hiermee staat het tweede bezwaar: n.l. dat het gezien de heerschende voedselschaarste zeer aan-

stootgevend zou zijn, wanneer eenigszins uitgebreide diners zouden plaatsvinden, nog afgezien dat deze om dit gebrek aan grondstoffen niet goed mogelijk zijn zouden.

Dit zijn de principieele bezwaren, de groote moeilijkheden, waarop niet alleen 't oorspronkelijk opgemaakte plan, maar eigenlijk iedere viering van eenige omvang, moet stuiten.

Een aantal kleinere bezwaren doen zich ook nog gelden, die van meer practischen aard zijn; zij zinken echter in 't niet bij 't belang van bovenstaande moeilijkheden. Ik zou nl. nog kunnen noemen: de vrees, dat de réunisten voor wie de feesten eigenlijk gegeven worden, op 'n enkele uitzondering na, niet aan den oproep gehoor zullen geven.

Hier schuilt dunkt mij een fout ten opzichte van de idee van de Lustrumviering. Ik zou nl. willen bestrijden dat de feesten in hoofdzaak voor de réunisten gegeven worden. De réunie wordt iedere vijf jaar gehouden, zooals de wet voorschrijft en zal ook dit jaar gehouden worden. Zij staat echter onafhankelijk en los van de viering van het lustrum, die een viering voor en door studenten is. Deze viering zou even goed in de buurt van den Corpsdiës te houden zijn. De réunisten gaan toch niet naar de bals en sommige andere feestelijkheden. De réunie komt neer op 't samentreffen van de oud-leden van het Corps in 't milieu, waar zij hun studententijd doorbrachten, als een hernieuwing van hun herinneringen. Iets anders is, dat zij uit de lustrumviering voor een deel de geest van het Corps, wat de huidige generatie betreft, kunnen opmaken.

De réunie gaat dan ook door en zal bestaan uit de officieele ontvangst der réunisten door den Senaat van het D.S.C. b.v. in de Sociëteit Phoenix, vervolgens zoo mogelijk een gemeenschappelijke maaltijd en een réunistenkroegjool.

Nog werd voorgesteld om 't oude plan van viering te vervangen door feesten in de geest van die van de kroegdiës, door een minder kostbare tooneeluitvoering te doen plaats vinden, een cabaret, thê musicale enz. Inderdaad zou deze viering veel geringer uitgaven met zich brengen. 't Bezwaar blijft echter bestaan dat door deze officieele feesten aan de uitgaven een sanctie wordt gegeven, die bij een feestviering uit particulier initiatief niet bestaat. De gelegenheid blijft open, dat de verschillende leden en clubs 't lustrum vieren op de Soc. Phoenix. De mogelijkheid van een tooneeluitvoering blijft bestaan. Ieder moet nu echter voor zich zelf weten, wat hij doen wil.

Dat echter 't opgeven van de lustrumviering een offer is dat 't D.S.C. aan de „slechte tijden” brengt is zeker. Waar de meesten onder ons toch maar éénmaal de gelegenheid aangeboden wordt om een lustrum mee te maken, daar eischt 't inderdaad een opoffering, die gelegenheid te laten voorbijgaan. Onze studentenmaatschappij gaat toch al in gewone doen gebukt onder de geest der tijden. 't Is niet meer zooals 't vroeger was, zooals de meesten onder ons alleen nog maar weten van hooren zeggen. Verschillende feesten zijn al vervallen, met de mores wordt geschipperd. Dat wij nu ook het lustrum laten vervallen, moet dan ook wel beschouwd worden als iets, wat wij allen heel erg betreuren, maar waarvan de noodzakelijkheid ons door de omstandigheden wordt opgedrongen.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Etudes d'Amour.

V.

Is 't het voorjaar, 't jonge groen,
't Vechtende nieuwe leven,
Is 't de zoele lentewind
Die me door blijdschap doet beven!

Is 't de zon die weer koesteren komt,
Die op mijn wangen komt prikken,
Zoodat ik mijn oogen sluiten moet,
Om niet in de schelte te blikken.

Zijn 't de jubelende vogels soms,
Die nū mij hun liedekes fluiten,
Zoodat ik mijn armen wijd uitspreiden moet,
Om toch m'n vreugd te uiten.

Want diep in m'n borst daar zit 't geluk,
't Lachend geluk zit gevangen,
En in m'n kop en in m'n hart,
Is een heel groot verlangen.

En nu is 't uit met die flauwekul,
Je voelt de lente, 'k geloof 't graag.
Ik weet er een heel goed middel voor:
Tien pop op zak, dan naar den Haag.

LOUIS PETITOR.

BESCHOUWINGEN.

De beteekenis van de theorieën van Karl Marx voor den tegenwoordigen tijd.

(Een critische beschouwing naar aanleiding van zijn 100-jarige geboortedag op 5 Mei 1918).

In het Delftsch Stud Weekblad van 2 Mei 1918 komt voor een oproeping tot het bijwonen van een vergadering op 7 Mei 1918 ter herdenking van den 100-jarigen geboortedag van Karl Marx. In de oproeping komen eenige verzuchtingen over de tegenwoordige studenten-maatschappij voor, die bij al hun eenzijdigheid een kern van waarheid bevatten, vooral wat betreft de geringe belangstelling, die de student toont voor maatschappelijke vraagstukken. Vooral een tot zoo grooten omvang gegroeide beweging als het socialisme heeft er recht op, dat elke student haar beginselen bestudeert zoodat hij in zijn verder leven in staat zal zijn zijn houding er tegenover te kunnen bepalen. Uit den aard der zaak zullen over 't algemeen in deze dagen de meeste artikelen over Marx door Marxisten geschreven worden. Het lijkt me daarom niet ondienstig een meer critische beschouwing daartegenover te plaatsen. Vanzelf zal ik alleen enkele hoofdpunten aanroeren, daar een volledige bespreking ervan ten eerste ver boven mijn macht zou gaan en bovendien de plaatsruimte van een boek zou vergen.

Tot het ontstaan van Marx' theorie, hebben veel factoren medegewerkt. Men behoeft slechts te bedenken dat zijn vader was opgegroeid in de sfeer van het 18e-eeuwsch Fransch materialisme, terwijl hij zelf door zijn studies aan de universiteiten te Bonn en Berlijn geheel onder den invloed kwam van de filosofie van Hegel en de theorieën der klassieke economen. De hoofdpunten nu van Marx systeem zijn:

1e. zijn opvatting van de geschiedenis, het zoogen. historische materialisme;

2e. zijn gevolgtrekkingen, die hij trok voor de toekomst uit de door hem aangewezen ontwikkelingstendenzen die in de geschiedenis der menschelijke maatschappij tot uitdrukking kwamen.

Dienovereenkomstig wil ik 3 punten wat nader beschouwen:

A. de grondslagen van het historisch materialisme;

B. de leer van de klassenstrijd;

C. de economische waardeleer van Marx.

A. *Het historisch materialisme.* Het als historisch-materialisme bekende leerstuk van Marx verklaart het denken en daarmede ook het handelen van individuen en groepen in de maatschappij uit de materiele omstandigheden, de economische toestanden waaronder deze individuen en groepen in de maatschappij leven.

Die alles beheerschende economische toestanden nu worden op hun beurt bepaald door het peil, waartoe de goederenproductie is geklommen. Het peil der productietechniek bepaalt in welke verhouding de aan de productie deelnemenden staan tot de productiemiddelen. De verhoudingen, welke bij een bepaald ontwikkelingsstadium der productiemiddelen noodzakelijk zijn, worden door rechten moraal gesanctioneerd. Doch recht en moraal hebben hierbij slechts schijnbaar een zelfstandige beteekenis. In werkelijkheid zijn ze niet anders dan de vormen, waaronder de noodzakelijkheid der maatschappelijke verhoudingen aan de onder die verhoudingen levenden bewust wordt.

Dit zijn in 't kort de grondslagen van het hist. material. Het leerstuk bevat in zich zelf reeds de kiemen van zijn

ondergang; immers vooruitgang in de productietechniek (waardoor de economische toestanden worden bepaald, zie boven) is niet denkbaar zonder vooruitgang in de geestesontwikkeling van het volk in technische richting, en deze laatste vooruitgang is weer niet denkbaar zonder vooruitgang in het denken in 't algemeen. 't Is dus weer het aloude probleem van de kip of het ei. Er is een voortdurende wisselwerking tusschen de economische toestanden en het geestelijk ontwikkelingspeil.

Welk element in die wisselwerking het primaire is, is niet uit te maken, hoezeer het Hist. Material. met groote verzekerdheid de economische toestanden als zoodanig aanwijst.

Toch zal men de goede invloed, die het historisch-materialisme heeft uitgeoefend, moeten erkennen. Vooral als reactie tegen het veel te uitsluitend letten op de ideologische motieven heeft het zeer nuttig gewerkt.

B. *de theorie van de klassenstrijd.* In deze theorie blijkt duidelijk, welk een invloed de begrippen dialectiek van Hegel op Marx hebben gehad. Met het begrip „zijn” is ook het begrip „niet-zijn” gegeven en uit den strijd van beiden ontstaat het hoogere begrip van het „worden”. Elk these draagt in zich de antithese. Deze 2 tegenstrijdigheden vloeien op een hooger plan weer samen in de synthese, die op haar beurt weer als these, de kiem van antithese in zich draagt, enz. Dit beginsel heeft Marx streng doorgevoerd in de ontwikkelingsgeschiedenis der menschelijke maatschappij en dienovereenkomstig ziet hij de geheele geschiedenis als één strijd van klassen, een strijd van een onderdrukte tegen een overheerschende klasse. Elke maatschappelijke toestand roept zijn eigen tegenstelling te voorschijn; toestand en tegen-toestand worden tenslotte weer opgelost in een ruimere, door de eigenschappen van beide bepaalde maatschappelijke samenvatting. Daar de maatschappelijke organisatie bepaald wordt door de economische toestanden, welke daarin bestaan, beheerschen zij, die de economische toestanden in hun macht hebben, de geheele maatschappij. En daar het in de macht hebben der economische toestanden bepaald wordt door het bezit der productiemiddelen, wordt de gansche maatschappij door deze bezitters beheerscht.

Hun belang is het algemeen belang. De staat is klassestaat, het recht klasserecht, de moraal klassemoraal, de godsdienst klassegodsdienst. Tegen deze heerschende klasse komen zij, die van de voordeelen van het bezit der productiemiddelen zijn uitgesloten, in opstand. Zij vormen de revolutionnaire klasse, ze zijn zoolang ze de onderdrukking nog niet van zich hebben afgeschud, de hefboomen der maatschappelijke vooruitgang. Dit duurt zoolang, totdat zij aan de overheerschende klasse haar machtsmiddel, het bezit der productiemiddelen, hebben ontnomen, waarna het proces zich opnieuw afspeelt.

In de middeleeuwen en nog lang daarna is deze rol van revolutionnaire partij toebedeeld geweest aan de bourgeoisie, die de overmacht van adel en geestelijkheid had te breken. De revolutie begint met de opkomst der steden en vindt hare bekroning in de groote revolutie in de 18e eeuw. Van nu af aan heeft de bourgeoisie de productiemiddelen in handen; doch inmiddels heeft zich een nieuwe klasse van onderdrukten gevormd: het tegenwoordige proletariaat.

Ook zij zullen eens aan de bourgeoisie de productiemiddelen ontrukken, edoch — o, naïviteit, dan zal er geen te onderdrukken klasse meer overblijven, elke klasse-onderscheiding, elke klasse-overheersching zal wegvallen en de staat, machtsmiddel eener overheerschende klasse, zal overbodig worden, zal afsterven.

Deze voorstelling heeft het groote voordeel van buitengewoon bevattelijk te zijn, en voor de groote menigte toont ze positieve, pakkende resultaten.

Hoe staat het er echter mede, indien we de resultaten aan de werkelijkheid toetsen? Voorzover Marx zich tot het verledene bepaalde, liggen daarin zeer veel elementen, die aannemelijk zijn; hij geeft inderdaad een zeer grootsche ontwikkelingslijn aan. Doch waanneer hij die ontwikkelingslijn in de toekomst wil afteekenen, blijkt hoezeer hij Hegel's begripdialectiek misbruikt.

De ervaring toch leert ons dat de ontwikkeling niet gaat in een steeds toenemende scheiding tusschen bourgeoisie en proletariaat; de arbeidswetgeving, de arbeidsverzekering, de wettelijke bepalingen op het gebied der volkshuisvesting, de verbetering der rechtspositie van arbeiders in dienst van publieke lichamen, het collectief arbeidscontract, de organisatie der vakvereniging, enz., wijzen op het tegenovergestelde. De staat verliest hoe langer hoe meer haar klassekarakter. Godsdienst en moraal ontwikkelen zich niet in de richting van een klasse-godsdienstmoraal der werkgevers. Teekenend is ook, dat de sociaal-democratie zich in alle landen afwendt van het revolutionairisme en optreedt als hervormingspartij der uiterste linkerzijde. Dit alles wil niet ontkennen, dat er ellendige arbeiderstoestanden bestaan, maar

alleen wijst de ontwikkelingsgang niet op een verscherping der strijd tusschen de klassen, maar veeleer op een vreedzame oplossing, zooals die spreekt uit de geest van de collectieve arbeidsovereenkomst.

C. de economische waardeleer. Steeds is gebleken, dat de kern van economische strijdvragen is: de verdeling van het maatschappelijk inkomen. Steeds wierp zich ongevraagd het probleem op: welke verdeling van het inkomen wordt door het verkeer zelf als de meest harmonische aangewezen?

De normen der goederen- of waardeverdeling worden gevonden in de waardeleer; vandaar dat de waardeleer het centrale gebied der economie is, en vandaar dan ook dat Marx in „das Kapital” begint met een analyse van het waardebegrip.

Reeds meer dan een eeuw houdt men zich met het waardeprobleem bezig en nog zijn de verschillende partijen niet tot een eensluidende conclusie gekomen, hetgeen overigens niet geheel onbegrijpelijk is, daar het waardeprobleem in wezen zeer samengesteld is en o. a. nauw samenhangt met de economische beteekenis van den arbeid en van de kapitaalrente. We kunnen hierbij 3 partijen onderscheiden, n.l. de Oostenrijksch-Duitsche, (Menger, von Böhm Bawerk, Wieser), de Engelsch-Amerikaansche (Senior, Marshall Carver, e. a.) en de Marxistische. Dit is natuurlijk geen zuivere groepeerings, want er zijn talrijke schakeeringen, doch elk dezer partijen steunt op een wereldbeschouwing, die elk van hen zoozeer als de eenig juiste beschouwt, dat voorloopig een gemeenschappelijk resultaat niet mogelijk schijnt, temeer daar elk betoog van deze 3 partijen een kern van waarheid bevat (d. w. z. overeenkomt met wat de ervaring leert.) Tot goed begrip van de beteekenis van Marx' waardeleer in 't algemeen lijkt het mij goed, dat we eerst de theorie van zijn tegenstanders wat nader bezien.

Een economische waar ontstaat uit de samenwerking van kapitaal en arbeid, doch zij eindigt met op de markt gevalueerd te worden naar haar *nut* en *schaarschte*. Een economische waar kan dus van 2 zijden beschouwd worden.

Elk product bevat dus een zekere mate aan arbeidsvreugd of arbeidsleed, de arbeidswaarde, en de zoogen. ontzeggings- of abstinentiëwaarde.

(Voor zoover vermogensbestanddeelen als kapitaal voor het verkeer worden bestemd, houden zij op te behooren tot de onmiddellijke omgeving van de beschikbaarsteller, d. w. z. zij dienen niet langer tot genot, maar tot voortbrenging; hij *ontzegt* zich dus het genot ervan. Het is wat de Engelsche economie „abstinence” of „waiting” noemen; vandaar het begrip „ontzeggingswaarde”).

Deze beide waarden (arbeids- en abstinentië-) bestaan echter uitsluitend voor hen die rechtsstreeks of zijdelings economische waarden scheppen (de arbeider en de kapitalist). Deze voortbrengingswaarde (de arbeids- en abstinentiëwaarde tezamen) heeft echter slechts zeer geringe beteekenis voor de verbruikers, die op de markt de producten naar hun nuttigheid waardeeren (de verbruikswaarde).

En dit is juist het groote verschilpunt tusschen de Oostenrijksch-Duitsche school en de Engelsch-Amerik. school: de eerste leggen de nadruk op die verbruikswaarde, de laatsten daarentegen op de voortbrengingswaarde.

Al de bovengenoemde waardeschattingen zijn subjectief. Hoe staat het nu met de objectieve zijde. De objectieve waarde van de goederen wordt volgens de Oostenrijksche school gevormd door hun prijs, waarin de subjectieve schattingen worden vastgelegd. En nu komen we tot de alles beheerschende vraag: *In welke verhouding moet de objectieve geldopbrengst van een waar worden verdeeld tusschen de beide objectieve elementen: arbeid en kapitaal?* Immers, is bepaald welk aandeel den arbeiders, en welk aandeel den kapitalisten toekomt, dan kan elk aandeel weer onder de groep worden verdeeld volgens de persoonlijke, subjectieve bijdragen en hierbij is weer de subjectieve waardeleer van belang.

Hier nu vinden we weer het aanknooppingspunt met de Marxistische waardeleer.

Marx zegt in 't kort dit: De gebruikswaarde van een waar is volkomen af te scheiden van hare ruilwaarde. Tegen de laatste worden ongelijksoortige zaken met elkaar geruild; daar moet dus een gemeenschappelijk element in zijn. „Dieses gemeinsame — aldus Marx — kann nicht ein geometrische, physische, chemische oder sonstige natürliche Eigenschaft der Waaren sein. Ihre körperliche Eigenschaften kommen überhaupt nur in Betracht, soweit dieselbe sie nutzbar machen, also zu Gebrauchswerten.... Sieht man nun vom Gebrauchswerte der Waarenkörper ab, so bleibt ihnen nur nach eine Eigenschaft, die von Arbeitsproducten....” en als zoodanig verdwijnt de bijzondere arbeid aan elke waar besteed: „Sie sind allzusamt reduziert auf gleiche menschliche arbeit.... als Kristalle dieser ihren gemeinschaftlichen, gesellschaftlichen Substanz sind sie (de waren)

Werte. Nur das Quantum gesellschaftlich nothwendiger Arbeit, oder die zur Herstellung eines Gebrauchswertes *gesellschaftlich nothwendige Arbeitszeit* ist es, welche seine Wertgrösse bestimmt. Waaren, worin gleich grosse Arbeitsquanta enthalten sind, oder die in derselben Arbeitszeit hergestellt werden können, haben daher dieselbe Wertgrösse.... Als Werte sind alle Waaren nur bestimmte Masse fest geronnener Arbeitszeit. (Das Kapital, bldz. 4—6). Tegen deze formule, dat waar de gestelde arbeidstijd zou zijn heeft de theoretische economie het eerst haar critiek uitgesproken, en terecht.

Marx heeft geheel over het hoofd gezien, dat waarde ook kan ontstaan door den duur van het voortbrengingsproces, of het tijdstip, waarop de waar aan de markt wordt gebracht, of door zeldzaamheid. Hierin concentreert zich de Marx' kritiek, die zoowel van de zijde van von Böhm Bawerk c.s. als van Marshall c.s. onwederlegbaar is.

Er is echter een dubbel misverstand:

Ten eerste wordt van sociaal-democratischen kant opgemerkt, dat Marx in zijn waardeleer een abstract-logische hypothese heeft willen stellen om de kapitaalwereld te ontleden; dat abstracte grondbegrip is dan de waarde (vergel. o. a. De Vooys en Hilferding). Doch het gaat hier niet om abstract-logische maar om concreet-empirische gegevens en bij de overvoering van de eerste in de tweede heeft men te bedenken, dat kenmerk onzer ervaringswereld is de begrensdheid in ruimte en tijd; dit beteekent voor Marx' waardeleer, dat de abstracte algemeenheid van den arbeid in concreto begrensd wordt door economische ruimte en tijd, d. w. z. beperktheid in omvang of schaarschte en duur van het voortbrengingsproces. Bedenkt men dit, dan is de Marxistische waardeleer niet in strijd met de werkelijkheid.

Het tweede misverstand is dat Marx den arbeid ziet als een zakelijken socialen factor; von Böhm daarentegen als een zuiver persoonlijk ondervinden van rustverstoring.

Als men dit in het oog vat, is het duidelijk, dat Marx kan zeggen dat ook het kapitaal gestelde arbeidstijd is. Wanneer men echter in de abstracte waardeformule de grootheden voor economischen tijd en ruimte invoert, m. a. w. wanneer in 't verkeer nog andere waardevormende factoren blijken op te treden, dan is dus de arbeid niet meer de „Grundlage und Bindeglied” der maatschappij, doch is dat ook het kapitaal. Marx beschouwt één socialen factor, den maatschappelijken arbeid. Het kapitaal is een gevolg, is een stelling, *is secundair*. *De ervaring leert ons echter dat en arbeid en kapitaal beide primaire elementen zijn.*

In 't kort: von Böhm Bawerk vat de arbeid op als een persoonlijk offer, is individueel.

Marx beschouwt de arbeid als een zakelijke factor, beschouwt dus alleen de gemeenschap.

Doch een maatschappijleer, die breed en menselijk alle strevingen begrijpen wil, kan noch van een eenzijdige vooropstelling der persoonlijkheid, noch van die van de gemeenschap, uitgaan.

J. B. DUMONT.

INGEZONDEN.

Geachte heer C.

In uw laatste ingezonden stukje wilde U mij iets duidelijk maken en zeker, er zijn mij bij 't lezen daarvan ook twee dingen duidelijk geworden ('t spijt me voor U, maar 't is helaas niet datgene, wat U natuurlijk bedoeld heeft) n.l.:

1e. dat U de bedoeling van *mijn* stukje blijkbaar niet begrepen hebt;

2e. dat ik met recht meen te mogen volhouden: dat uw stukje „Haagsch Schandaal” *beslist voorbarig* was. Want U hadt 't reeds geschreven, vóórdat de „N. R. Ct.” en „Het Vaderland” kwamen met het bericht, dat noch de heer Fock Sr. noch de heer Fock Jr. in de zaak betrokken zouden zijn!

De verontwaardiging van de groote dagbladen heb ik ook wel degelijk opgemerkt, maar die sloeg meer op de zaak zelf, en daar deel ik ook van ganscher harte in. Ik kwam dan ook meer op tegen Uw beschuldiging van den persoon van den heer Fock.

Bovendien had Uw stukje t.o.v. van den heer Fock zoo'n uitgesproken persoonlijk antipathiek karakter, dat mij den genoemden familieband als een misschien mogelijke, niet al te onwaarschijnlijke oorzaak deed vermoeden van Uw zoo vurig in den bres springen voor Dr. Van Anrooy. Begrijp me echter goed, ik zou U dat uitvloeijsel van persoonlijk gevoel volstrekt niet kwalijk nemen, maar ik vond alleen dat U zich als recensent in 't publiek niet zoo had moeten uitlaten, als nu geschied is.

Overigens heb ik U in mijn stukje geenszins *beschuldigd* van moedwillige partijdigheid, doch ik heb er U alleen op willen wijzen, dat U de eenige onpartijdigheid, n.l. die van objectief blijven, een weinig uit 't oog verloren scheen te hebben.

Voor alle zekerheid wil ik U even zeggen, dat ik noch den heer Fock noch Dr. Van Anrooy persoonlijk ken. Ook heb ik gelukkig niet achter de coulissen kunnen kijken. En ik zeg gelukkig, want men ziet dan meestal in zulke zaken ontzettend vuile rommel, en bovendien beschouwt men dan, zijn welwillende onpartijdigheid ten spijt, de zaken dikwijls veel te eenzijdig, want achter de coulissen van de beide concurrerende partijen wordt men meestal niet toegelaten. Ten slotte wil ik U nog dit zeggen, dat ik 't erg jammer vind, dat wij over zoo'n vuile zaak zooveel woorden moeten vuil maken, maar nóg jammerder vind ik 't dat U die onverkroppelijke zaak in 't S.W. aan de orde stelde.*)

Ik schreef dan ook vooral tegen U, omdat ik vond (en naar ik later hoorde velen met mij), dat zulk een zaak niet in ons S.W. thuis behoorde en vooral niet op een dergelijke wijze besproken had moeten worden, als door U geschied is. Want al wordt er in 't S.W. zoo nu en dan helaas wel veel gescholden, onder elkaar, laten we er ons toch vooral voor wachten dit ook nog zelfs tot buitenstaanders uit te breiden. In bovenstaande hoop ik U mijn bedoeling nog duidelijker uiteengezet te hebben, dan in mijn vorig stukje 't geval schijnt te zijn geweest. Maar ik acht 't van mijn kant nu ook letters genoeg gekost te hebben, dus laat ik 't er verder bij.

A. M. K.

*) Met dit stuk wordt dan ook 't debat over deze zaak gesloten.

RED.

Geachte Redactie.

Naar aanleiding van Uw noot: „Volkomen juist” onder mijn stukje in vorige S.W. acht ik 't noodig de lezers van het S.W. even uiteen te zetten, waarop mijn laatste zin tusschen (), aan Uw adres gericht, sloeg. Want die noot is er een van ontzettende brutaliteit, maar zou alleen dan juist geweest zijn, als de uitlegging, die U aan bedoelden zin schijnt te willen geven, de goede was. Dit laatste echter is nu niet het geval, en ik zal uitleggen waarom niet.

Steeds wanneer ik in het S.W. een stuk, voor mij van eenig belang, inzond, deed ik er aan de Redactie de vraag bij om zelf de drukproef te mogen corrigeeren, omdat ik al vroeger en bij de stukken van anderen en bij die van mij zelf de onaangename gevolgen van het te moeten overlaten heb gezien.

Verleden jaar is 't mij toen bij een stuk toegestaan, doch toen ik ter redaktiekamer kwam om 't zelf te corrigeeren, vroeg men mij met eenige verwondering of 't stuk zóó moeilijk was, dat de Redactie het niet kon doen. Doch ik vertelde den heeren toen, dat 't niet uit hoofde van de moeilijkheid was, maar enkel en alleen, omdat 't toch wel voor de hand ligt, dat de inzender zelf, eerder een onjuistheid in de drukproef (soms misschien wel veroorzaakt door een vergissing in de copy zelf achtergebleven) zal vinden en alsdan recht kan zetten dan een Redactie, die onbekend is met de bedoeling van den inzender.

Bovendien is van den inzender zelf meer zorgvuldigheid en nauwkeurigheid bij 't nazien der drukproef te verwachten dan van een Redactie, die over meer gaat dan over dat éénige stuk. De Redactie moet dan ook met een zekere vaardige snelheid, die veelal ontaard in vluchtigheid corrigeeren en doet dit dan ook blijkbaar wel eens (trouwens ik was er toen zelf getuige van), gezien 't soms zeer groote aantal onmogelijk of afschuwelijke taalfouten, vergeten of verkeerd geplaatste leestekens, waar 't S.W. soms van wemelt. En dit kan m.i., juist om 't groote aantal en de aard der fouten nog na de correctie, onmogelijk aan 't drukduiveltje *alleen* worden toegeschreven. (Ik geef echter toe, dat 't voor sommige personen dikwijls makkelijker en ook soms wel gewenscht is 't corrigeeren over te laten aan een ander).

Gezien dit alles vroeg ik bij een vorige inzending weer om zelf te mogen corrigeeren, doch tot mijne groote verwondering kreeg ik hierop noch mondeling noch schriftelijk eenig antwoord van de Redactie, (wat ik voor mij wel eenigszins onbeleefd meen te mogen noemen).

Toen ik kort daarop weer iets inzond, heb ik 't maar niet meer gevraagd, om mij niet weer aan onbeantwoording bloot te stellen.

En ik zeg verder niets dan de gevolgen zijn niet uitgebleven.

A. M. K.

(Zie verder Tweede Blad).

 ADVERTENTIEN.

Voor de levering van
Delftsche Limonade-Siropen
 beveelt ondergeteekende zich beleefd aan.
W. DE HOOGH,
 OUDE DELFT 152. Telefoon 15.

VRAAGSTUKKEN
VECTOR-ANALYSE,
 (Beknopte Handleiding No. 49)
REPETEERT
J. J. TEUNE,
 DE GEER 2a, DELFT. Leraar M. O. Wiskunde.

HÜTTE
 Ingenieur Taschenbuch 1914,
 te koop gevraagd.
 Aanbiedingen, onder No. 1868, Bureau van dit Blad.

 Uitzending van Diners.

VLEESCH of VISCH, AARDAPPELEN en GROENTEN
 à f 0,75 per Diner; met SOEP of NAGERECHT f 0,90,
 in goed verwarmde Bussen.

Geen vooruitbetaling, geen storting, geen 10 cent voor het bezorgen van iedere bus.

Aanbevelend,

OUDE DELFT 120.

CHR. F. RÜTER.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 11 MEI 1918. No. 26.

VEREENIGINGSLEVEN.

Karl Marx.

5 Mei 1818—5 Mei 1918.

VERSLAG van de LEZING van den heer D. J. WIJNKOOP.

Spr. begint met op te merken, dat het voor de Delftsche Hoogeschool een eer is, dat zooveel zijn opgekomen om de nagedachtenis van Marx te eeren, vooral omdat de T. H. de eenige is, waar men het de moeite waard acht dien grooten maar uit de 19e eeuw te herdenken.

Als hij de beteekenis van Karl Marx moet schetsen om het feit, dat hij honderd jaar geleden geboren is, dan is dat uiterst moeilijk. Het is dan ook aan niemand, die over Marx geschreven heeft, gelukt ons zijn heele beteekenis te ontrollen. Dit hangt samen met den tijd, waarin we leven. Hij is haast 35 jaar geleden gestorven, maar nog staat hij midden in onze werkelijkheid, en begint eigenlijk pas te leven. Al zijn werken zijn nog lang niet verzameld en iets dat op een biografie lijkt bestaat nog niet. Het heet dat de man, die als zijn grootste leerling beschouwd moet worden, Franz Mehring, een biografie klaar heeft.

Marx werkt nog onder ons door als of hij leefde. Daar komt bij: Marx was zooveel tegelijk. Hij was een politiek-revolutionair, die een halve eeuw lang de machtigen de schrik om het hart deed slaan, en bovendien was zijn karakter zoo groot. Hij was een mensch en had niets goddelijks, maar hij was een buitengewoon mensch en dat vooral door zijn karakter. Spr. wil daarom eerst over dat karakter iets vertellen. Marx werd in 1818 in een welvarende joodsche familie in de Rijnstreek geboren. Kort na zijn geboorte werd zijn vader om staatsredenen gedwongen tot het protestantisme over te gaan, maar hij hield zich nooit veel met de godsdienst op.

Marx had een aangename jeugd. Op jeugdigen leeftijd verloofde hij zich met een meisje van hoog geslacht. Jenny von Westphalen, verwant aan de hoogste adel van Europa (o.a. de Schotsche Argyle's). Hij leefde dus in de grootste welstand en in het grootste geluk. Bovendien heeft hij gestudeerd en is hij gepromoveerd op een dissertatie over Epicurus. Alles ging hem zoo goed als een student het maar wenschen kan. De allerhoogste ambten lagen voor hem open en niemand legde hem een strootje in den weg. Na zijn omgang met radicalen in Berlijn werd hij in de politiek betrokken. Hij kwam in de redactie van een krant, geen socialistisch orgaan, maar radicaal-liberaal. In die praktijk heeft hij de maatschappelijke ellende, zooals die bestond, en die nu, wat erger, nog bestaat leeren kennen. De Rijnstreek ging zich in dien tijd industrieel ontwikkelen met al de ellende daaraan verbonden voor het volk.

Zijn werkzaamheden brachten hem tot nadenken over de maatschappelijke verschijnselen, en toen reeds, toen, in zijn jeugd koos hij de strijd voor de bevrijding van de arbeidersklasse, en aan die zaak bleef hij zijn heele leven trouw. Hij heeft daarvoor een ellende geleden, en opofferingen gedaan, die fabelachtig zijn. Hij en zijn vrouw hebben hun heele vermogen en al wat zij konden er aan opgeofferd, en dat nadat hij gezien had, dat de bevrijding van den arbeid alleen op bepaalde manier te verkrijgen was.

Wanneer iemand plotseling voor een of andere zaak of idee zijn leven geeft, dan spreekt men van een held. Maar groter held is hij, die door de historie gedwongen, zijn heele leven offert. Het was Marx mogelijk ieder oogenblik tot zijn beroep terug te gaan. Maar hij heeft elke manier om een geregeld bestaan te hebben versmaad, omdat hij meende bepaalde dingen te moeten doen voor de bevrijding van den arbeid.

Spr. moet deze opmerkingen maken om zijn karakter te beschrijven. Hij zal de ellende, die Marx en zijn gezin geleden hebben, een ellende, die erger was dan die in het treurigste proletariërs gezin, niet beschrijven.

De arbeider peilt de diepte van zijn ellende gewoonlijk niet en daarom zegt het voor een geest als Marx zooveel meer.

En enkel om een idee heeft de volgens sommigen afschuwelijkste materialist dat geleden.

En hij heeft dat gedaan, tezamen met zijn vriend Engels. Een voorbeeld van zoo'n vriendschap is in de historie moeilijk te vinden. (Ook niet van zoo'n huwelijksgeeluk). Deze dingen kenmerken het genie. Marx was de grootste, wat Engels ook altijd beweerde. Maar Engels had ook een buitengewoon wetenschappelijke aanleg, en hij had voor hun kennismaking al ontdekkingen gedaan, die met die van Marx overeen kwamen.

Engels bracht juist een offer, tegengesteld aan dat van Marx. En daardoor kreeg dat van Marx beteekenis.

Engels, met zijn aanleg voor buitengewoon wetenschappelijk mensch, is in een zaak gegaan, om de ellende van Marx zooveel mogelijk te verzachten en te verhoeden dat Marx zou omkomen. Daarom heeft Engels twintig jaar in een kantoor gezeten, en dikwijls tot laat in den nacht gewerkt, alleen om het andere offer, het offer van Marx, beteekenis te geven. Dit alles is niet het resultaat van een geschiedenis, van een samenloop van omstandigheden, maar het is vooruit overlegd. In het kort is de verhouding van deze twee vrienden de oorzaak van het klaarkomen van hun werk. Welke fouten Marx ook had, toch staat hij in karakter met Engels zeer hoog boven de meeste, zoo niet alle menschen. En het is moeilijk, zoo niet onmogelijk, een niet-legendair voorbeeld van zoo'n vriendschap te vinden.

Spr. zegt dit vooruit, omdat het door velen, zelfs door hen, die Marx niet vijandig zijn, over het hoofd wordt gezien. Hij zal nu nog enkele dingen uit Marx' leven vertellen.

In 1841 verscheen zijn proefschrift over Epicurus, en dat is het begin van zijn wetenschappelijk werk. Hij behoorde tot de school van Hegel. Zijn eerste politieke omgang was die met de radicalen in Berlijn ± 1840. Hij ging daar om o.a. met Stirner, radicaal individualist, wien hij echter als communist al gauw de rug toekeerde. In de herfst van 1842 werd hij hoofdredacteur van de radicaal-liberale Rheinische Zeitung.

Dat blad werd spoedig onderdrukt door de manier, waarop Marx het redigeerde. Het ging om dood gewone zaken als het stelen van hout. Maar Marx gaf van die feiten buitengewoon scherpe analyses. Hij ging toen naar Parijs. Dat was toen reeds het middelpunt van de geestelijke wereld. Alle mogelijke stroomingen hadden daar hun representanten en Marx leerde er dan ook verbazend veel (hij kwam daar ook in aanraking met Heinrich Heine, waaraan hij ook veel dankt). Vooral invloed hadden de toenmalige socialisten, de leerlingen van de toenmalige utopisten, en meer nog de historie van de Fransche revolutie, die spreker en zijn geestverwanten zeggen dit nog steeds, de grootste revolutie is, die ooit plaats had.

Die revolutie die toen nog aan het afloopen was, maakte op Marx veel groter indruk dan nu op ons. Zijn kennis van de Hegelsche wijsbegeerte kwam hem nu te stade. Marx is wel eens voorgesteld als systematicus van het Duitsche type. Maar het tegendeel is waar, want Marx leverde een kritiek op het Pruisianisme, zooals daarna nooit geleverd is, in den vorm van een kritiek op de Hegelsche rechtsfilosofie. Iedereen, die het te doen is om vooruitgang, beschaving en vrijheid allereerst, moet zijn tegen de Pruisische overheersing. Ook uit die jeugdtijd (we zijn in 1843) is zijn werk over de jodenkwestie. Dit heet te gaan over de jodenkwestie, maar het gaat over de godsdienst en Marx heeft daar beter dan wie ook de godsdienst geanalyseerd in het raam van de maatschappij.

Voor zijn levenswerk is dit bijzaak. Scherp onderzocht hij de economie; dat is de leer, die de burgerlijke maatschappij goedpraat. Wie zich econoom noemt, wil de noodzakelijkheid en onveranderlijkheid van die burgerlijke maatschappij des noods opgeflikt met lapmiddelen, aantoonen. Daartegenover heeft Marx de wetenschap van het socialisme vastgesteld en in de maatschappij gegrondvest. Spr. wil daarmee geen afbreuk doen aan de socialisten voor Marx. Hun grootheid bestaat daaruit, dat ze schitterende ideeën gevormd hebben over maatschappijvormen, niet gebaseerd op klasseverschil.

Het schitterende van het werk van Marx is, dat hij uit de werkelijkheid het socialisme liet voorkomen.

Aardig wordt dit verschil weergegeven door een uitspraak (naar spreker meent van Friedrich Adler): Marx is niet anders dan een ontdekker van bestaande dingen en de voorgaanden waren uitvinders van niet bestaande dingen. En daarom is Marx voor de maatschappij van veel meer beteekenis. Hij heeft ontdekt en voor goed vastgesteld, dat het socialisme mogelijk is; hij heeft het overgebracht uit de utopie naar de wetenschap. Voor hem is het socialisme het product van de maatschappelijke ontwikkeling en van den klassenstrijd van het proletariaat in de kapitalistische maatschappij. Dit hoort voor hem bij elkaar, en zonder dat kunnen we van hem geen goed begrip krijgen. Het eerste is de doode kant, de objectieve kant. Daarin ligt de mogelijkheid van

de nieuwe maatschappij. De machine maakt de productiviteit oneindig groot bij beheersching van het geheel bij goede organisatie. Daardoor is het mogelijk voor allen genoeg te geven. Maar Marx bewees de mogelijkheid van het socialisme niet alleen daarmee. Dan zou hij zijn wat velen hem noemen een fatalist.

Hij zei er bij: Alleen door middel van den klassenstrijd kan het komen en hij wees aan, dat de maatschappij, die de groote productiviteit van den arbeid oplevert, eveneens den klassenstrijd voortbrengt. Veel socialisten zweren alleen bij het verhoogen van de productiviteit van den arbeid, maar dat is slechts de helft van wat Marx liet zien. Wie zich aan de zijde van de arbeiders stelt, hoeft zich ook niet bezig te houden met die verhooging van de productiviteit van den arbeid, daar zorgt het kapitaal wel voor.

Het socialisme zal daarvan de vruchten plukken, als levende menschen maar doen waartoe de maatschappij hen oproept. En Marx constateerde uit de Fransche Revolutie en de verdere geschiedenis, dat de drijfkracht is de klassenstrijd.

Er is helaas geen geschrift van Marx over de Fransche revolutie; de tijd daarvoor heeft hem ontbroken.

Het zou zeker de moeite loonen de beteekenis van den klassenstrijd in de Fransche revolutie na te gaan. Dan pas krijgen we een begrip van alle verschijnselen, van de personen in hun uitingen, die bij die omwenteling voorkomen. (Onderzoekingen hierover van Cunow en Kropotkine.)

Marx zag de botsingen van de klassen, dat was iets dat *bestond*. Hij zei toen tegen de menschen: Als dat nu maar gebeurt, en steeds sterker gebeurt, dan moet het socialisme komen. Hij gaf geen systeem, maar zei: ontwikkel de dingen en zorg dat het die kant opgaat. Dat is ook de grondslag van de leer van het historisch materialisme. Hij was geen fatalist, en ook in ander opzicht geen platte materialist. Hij prees de geestkracht van de bourgeoisie, die tot de verhooging van de productiviteit van den arbeid had gevoerd, en hij constateerde ook de geest bij de arbeiders om de mogelijkheid van het socialisme te begrijpen. Het eenige is: de strijd moet gestreden worden. Wie strijdt, sterkt de factoren, die naar de nieuwe maatschappijvorm voeren.

Met Engels werkte hij verder. Een werk dat in dien tijd verscheen is: De heilige familie, of kritiek van de kritische kritiek. Het is moeilijk te lezen vooral de Hegelsche manier van zeggen. Marx leerde veel van Engels, die goed thuis was in de constructie van het toen reeds, en naar bij rustige beschouwing blijkt, nu nog, meest vooraanstaande kapitalistische land, Engeland. Engels had daar in de industrie gewerkt, en bracht Marx zijn ondervindingen.

Op verzoek van den Koning van Pruisen, die op de regeering van Louis Philippe veel invloed had, werd Marx uit Parijs verjaagd.

(Wordt vervolgd).

STUDIEBELANGEN.

Centrale Commissie.

In een schrijven, door het College van Curatoren der Technische Hoogeschool aan de Centrale Commissie gericht, wordt vermeld, dat tot instandhouding en tot vermeerdering van de boekenverzameling der T.H. naar de meening van het College steeds alle maatregelen worden getroffen die in de gegeven omstandigheden redelijk mogelijk zijn.

De omstandigheid, dat de beschikbare gelden vermeerdering behoeven is aan het College bekend. Er wordt getracht daarin verbetering te brengen.

—o—

Nadat de heer C. J. Bouten het presidium en de heer M. Cosquino de Bussy zijn functie als Secretaris-penningmeester had neergelegd, heeft de Centrale-Commissie zich als volgt samengesteld:

A. E. Bosman, Voorzitter.

H. J. Boon, Secretaris-penningmeester, afgev. E.T.V.

B. Bölger, afgev. „Leeghwater.

M. Cosquino de Bussy, afgev. „Practische Studie.”

J. A. van der Steur, afgev. „Practische Studie.”

W. van Rijn van Alkemade, afgev. T.G.

K. F. de Leeuw, afgev. M.V.

M. W. Voogt, afgev. „William Froude.”

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Aanvang Colleges en Oefeningen.

De Hoogleeraar P. Meijer is voornemens Donderdag den 16 Mei 2 uur n.m. in het gebouw W. en S. Zaal 206 een college te geven over: „de normalisatie van schroefdraad en moeren.”

Practische Oefeningen in Landmeten enz.

Voor de regeling van bovengenoemde oefeningen wordt verwezen naar eene aankondiging, geplaatst in de vestibule van het geodesiegebouw.

De in die aankondiging vermelde lijsten worden gesloten op Zaterdag 25 Mei 1918.

Delft, 2 Mei 1918.

De Hoogleeraar aan de T.H.
H^K. J. HEUVELINK.

Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde.

De Secretaris van de Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde heeft aan hen, wier aangifte voor het a.s. Ingenieurs-examen door hem is ontvangen, daarvan mededeeling gedaan.

Mocht iemand, die zich heeft aangegeven voor dit examen, deze mededeeling niet hebben ontvangen, dan geve hij daarvan ten spoedigste kennis.

Mededeelingen.

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 30 April 1918, No. 7500, Afdeeling O, is voor het tijdvak van 1 Juni tot en met 31 December 1918 benoemd tot bediende bij de bibliotheek aan de Technische Hoogeschool te Delft J. L. Boskamp.

Voor het tijdvak van 1 Juni tot en met 31 Augustus 1918 tot assistente bij de architectuur aan de T.H. Mej. A. M. A. de Rooij, Sweelinckstraat 87, 's-Gravenhage en is met ingang van 1 Mei 1918 aan D. Kramer c.i., op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de waterbouwkunde aan de T.H.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Mei 1918, No. 7658, Afdeeling O, is met ingang van 16 Mei 1918 aan F. W. Schmidt op zijn verzoek eervol ontslag verleend als bediende-bankwerker bij de werktuigbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft, en voor het tijdvak van 1 Mei tot en met 31 December 1918 benoemd tot bediende bij de organische scheikunde aan de T.H., C. Suttorp, thans bediende-stoker bij de microscopische anatomie.